

Méhészeti Közlöny

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKLAPJA,

MINT

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ ÖNÁLLÓ MELLÉKLETE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A méhészetre vonatkozó közlemények
a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez
czímzendők.
Kolozsvár, (6-vár, Bástyautcza 9. sz.)

Rendes tagok 2 frt, körli tagok 1 frtot fizetnek.
és a „Méhészeti Közlöny“-t és „Erdélyi Gazdá“-t
ingyen kapják.

Egyesületi mozgalom.

Egyletünk választmánya rendkívüli ülést tartott november 15-én. Jelen voltak: Bodor László alelnök, Szentgyörgyi Lajos főtitkár, Gebhardt Döme pénztárnok, Zágoni József igazgató alelnök, Kőmives Gerő titkár; Budai József, Csiki J. János, Donáth Lajos, Turcsányi Gyula, Dr. Zágoni Mózes, Wieder József.

A gyűlés egyetlen tárgya: a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőjének a szerkesztéstől visszalépeése következtében, helyébe új szerkesztő választás.

Bodor László alelnök értesíti a választmányt, hogy a „Méhészeti közlöny“ szerkesztésétől 1891. január 1-től kezdve kénytelen visszalépni, minthogy megsokasodott teendői annyira igénybe veszik minden idejét, hogy teljes lehetetlenség az egyleti lap szerkesztését tovább vinnie. Kijelentette alelnök, hogy sajnálattal válik meg a lap szerkesztésétől, mely, bár nem könnyű és felelősséggel járó kötelesség volt, de örömmel teljesítette, mert a méhészet ügyét szolgálta s így fontos közzgazdasági célnak tehetett, erejéhez képest szolgálatot. Hogy mennyiben felelhetett meg a reá bízott kötelességnek: a méhészek feladata megbírálni mondá a távozó szerkesztő — de egyről biztosíthatja méhésztársait, arról, hogy törekvésében mindig a legjobb szándék és meggyőződés vezette az öt év alatt, mióta az egylet közlönyét szerkesztette és hivatását semmiféle mellékes érdek által befolyásolhatni

nem engedte. Kérte a választányt, hogy a szerkesztéstől visszalépését vegye tudomásul és helyébe válasszon új szerkesztőt.

Szentgyörgyi Lajos főtitkár sajnálkozását fejezte ki, hogy egyleti alelnök a szerkesztéstől visszalépését jelentette be s miután a szerkesztő, ebbeli szándékát semmi esetre sem hajlandó megváltoztatni: indítványozza, hogy a választmány, lemondást fogadja el s válasszon más szerkesztőt; egyszersmint indítványozza, hogy a választmány jegyzőkönyvileg is nyilvánítsa köszönetét Bodor László alelnöknek, hogy öt év óta, minden tiszteletdíj nélkül, megelégedésre végezte a fáradságos és felelősséggel járó szerkesztői teendőket.

A választmány elfogadta a szerkesztő lemondását s eddigi munkásságáért köszönetét nyilvánította.

Zágoni József igazgató-alelnök lelkes szavakban emlékezett meg a visszalépő szerkesztő érdemeiről s kérte alelnököt, hogy ha visszalépése csakugyan megváltoztathatlan elhatározás: tegyen ajánlatot jövődöbéli szerkesztő személyére vonatkozólag.

Bodor László erre kijelentette, hogy eddigi egyleti működése alatt soha se volt nehezebb feladata, mint e pillanatban. Hisz tudjuk, mondá, hogy egyletünk tagjai, főként a központban működők, nemcsak versenyeznek egymással a köteleességteljesítésben, hanem sok azon választottak száma is, a kik megbírják a terhebb köteleességeket. A szakirodalom lapjairól könnyű leolvasni, hogy többen vannak közöttünk, a kik méltók arra, hogy reájuk bizzuk az egylet ama becses szöcsövét, melylyel tagjaink elméjéhez és szívéhez szólunk. És épen azért nehéz a választás, mert olyan sok a választottak száma. De ha mégis, kívánja a t. választmány, hogy e, valóban nehéz feladatot teljesítem: előre bocsátom, olyan fenntartással teszem azt, hogy tekintsék pusztán egyéni véjeménynek és ne legyen az semmi befolyással a legjobb meggyőződésre.

A jövődöbéli szerkesztő személyét illetőleg, egyletünk veteránai sorában első sorban Szentgyörgyi Lajos főtitkár-ra kell gondolnom, ki az egylet megalakulásától fogva maig, folyton az eszme előharczosa volt; úgy tettel, mint szóval és tollal, nemcsak szolgálta a nemes ügyet, de mindig legelső volt munkásaink között, ki annyi érdemeket szerzett a körök megalakításában, a kiállításokon, méhésztéleinkben és mindenütt, a hol nehéz és fontos munkát kellett teljesíteni. Kire gondolhatnék tehát első sorban másra, mint Szentgyörgyre? de sajnálattal kell másfelől számbavennem ama sok más teendőket, melyek a főtitkár idejét annyira igénybe veszik; hisz ő a közügy oly

számos ágában kiválasztott, annyi terhes teendő van reá bizva és oly sok oldalról, hogy teljes lehetetlenség ötöt még a szerkesztőség sok időt igénylő, fáradságos munkájával is terhelni és így, sajnálattal le kell mondanunk arról, hogy ő szerkeszthesse lapunkat.

Ajánlotta alelnök a szerkesztői teendőkre Turcsányi Gyula tagtársunkat, a kit a választmány egyhangulag megválasztott a „Méhészeti közlöny“ szerkesztőjének.

Turcsányi Gyula szónoki magaslaton álló, fennkölt beszédben köszönte meg a beléje helyezett bizalmat és a szerkesztőséget elvállalta.

A választmány az ujonnan választott szerkesztőt megéljenezve, az ülés 7 1/2 órakor véget ért.

November 26-án is rendkívüli választmányi ülés tartatott.

Elnökölt báró Bánffy Ernő elnök. Jelen voltak: Bodor László alelnök, Gebhardt Döme pénztárnok, Zágoni József igazgató alelnök, Kőműves Gerő titkár, Csiki J. János, Donáth Lajos, Turcsányi Gyula, dr. Zágoni Mózes, Wiedner József.

Jegyzőkönyvet írta: Kőműves Gerő, hitelesítik: Gebhardt, Turcsányi.

Az ülés tárgya volt a „Méhészeti közlöny“ jövő évi kiadására vonatkozó intézkedés. Eösterjesztetett, hogy a gazdászági egyesület, lapját, az „Erdélyi gazdá“-t, január 1-től fogva heti lappá szándékszik változtatni, mely változtatás a méhész-egyletet is közvetlenül érdekli, a mennyiben a tervezet megvalósulása esetén, a „M. közlöny“-nek is át kellene alakulnia.

Lapunk jövőjét érdeklő tárgyalás a legnagyobb érdeklődés mellett folyt le. A végmegállapodás az, hogy a választmány, a lapot illetőleg, a két egylet között eddig fennállott viszonyt jövőre is fenntartandónak óhajtja, ama közgazdasági érdekekből is, melynek támogatását mindkét egyesület egyiránt teendőjének ösmeri; ha azonban eme viszony további fönntartása, költségelőirányzatunkat meghaladó kiadási többletet eredményezne, mely vagyonsmérlegünkben az egyensúlyt megzavarná: a méhész-egylet, lapját önállóan adja ki. Megállapittatván a megylet hozzájárulásának maximalis összege: alelnök megbízott, hogy a választmány határozatáról a gazd. egyesület ig. választmányát értesitse.

A méhek ellenségei.

Néhány ideges ur panaszt emelt a méhecskék ellen, hogy a pápai szőlőhegyekben pusztítanak! Feltételezhető, hogy panaszos felek a nép alsóbb, tehát a magasabb műveltséget nélkülöző rétegéből valók; de ez esetben annál sajnosabb, hogy Pápa város érdemes magisztrátusa „felült” s a méhészetet a szőlőből kitiltotta.

Ezen nevetséges tiltó rendelettel egyidejűleg két sajnálatos tényről is adott, illetve állított ki nevezett város tanácsa önmagáról szegénységi bizonyítványt és pedig: pro primo, hogy a méheket nem ismeri és pro secundo, hogy a miniszteri rendeleteket se ismeri.

Már 1889-ben érkezett a földn., ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumhoz, több bortermő vidékről hasonló panasz és a miniszter nem is késett a panaszokat az illetékes forum: a magyar természettudományi társulathoz, elbírálás, vagyis véleményadás végett áttenni; nemcsak, hanem még ugyanaz évben, 12,766. min. szám alatt közzé is tette a tudós társulat pártatlan és az igazságnak megfelelő véleményét, mely teljesen megnyugtathatta azokat, a kik a méhészetet a szőlőre nézve kárognak vélték.

Kimondatott ugyanis: hogy a méh a szőlő ép szemeit nem támadja, nem sérti meg soha, tehát bármely hatóság részéről történendő kitiltás, mint pusztá előítéleten alapuló, a méhészetre, mint a mezőgazdaság egyik jövedelmező mellékágára, károsan ható és jogtalan.

Hogy a méh a kártékony madarak és darázsok által felbontott szőlőszemek nedvéből néha valamit fölsziv, azért korántsem lehet a fillokszerához hasonlítani, mert avval is hasznot csinál a gazdának; felszedi és értékessé teszi a veszendőbe menő szőlőnedvet.

De ha a méhek hódolnának is a pápai tanács rendeletének és a szőlőskerteket valóban kerülnék: tudom, hogy minden miniszteri rendelet nélkül, hamarosan vissza is vonná a tanács az ő elhamarkodott rendeletét, mert ép amily mértékben károsnak hiszik némelyek a méhet a szőlőben, ép oly, sőt nagyobb mértékben áll az, hogy méhek nélkül vajmi kevés termést szüretelne a gazda szőlőjéből.

A méh eszközli ugyanis — habár öntudatlanul — a megtermékenyülést, mikor virágról-virágra szállva, a termékenyítő himport, him és nő, virágok bibéjébe összepárosítja. Ezt teszi a szőlőnél, ezt a szőlőskertben levő gyümölcsfáknál; bebizonyított tény, hogy a méh, eltekintve

aranyat érő méz- és viasz készítésétől — valóságos áldás ott, hol a gyümölcs- és bortermelés mellett nagyban kultiváltatik.

Es mindennek daczára most, a 19-ik század utólján is vannak oly korlátolt emberek, kik azt hiszik, hogy a méh a szőlőszetre nézve veszedelmes és üldözendő állat. Elképzelhető, mily állapotban van ott a haszonméhészet, hol a város előljárói mennek példával előre a hasznót hajtó gazdasági ág üldözésében!

Több világosságot!

A méhesek fütése.

Hogy nagyon sok méhész aggódva gondol betelelés alkalmával a jövőre: érthető, mert néha a leglelkiismeretesebb betelelés daczára sem lehetünk biztosak arról, valjon hány százalék hull el kedvenceinkből tavaszig.

Nagyon sok tényező játszik tél folyamán méheink életével. A tulajdonságos hideg ép olyan veszedelmes, mint a teljesen enyhe időjárás. Első esetben a méh megdermed, utóbbi esetben pedig vérhas, esetleg élelem gyorsan elfogyasztása miatt vannak veszedelemben. Bizon-bizon ezerekre tehető azon méhcsaládok száma, melyek a télnek áldozatul esnek és bátran feltételezhetjük, hogy a téltől még a „nagy méhészek” is reszketnek s habár nem is árulja el mindenik veszteségét, hát sejtetni mégis engedik, hogy a keserű pohár tartalmát egyszerűen ők is megízlelik. . . Hisz már Berlepsch maga hangoztatta, hogy „a jó áttelelés a méhész remeke.” Pedig tudjuk, hogy nem mindenik jó munkás képes egyuttal a feladott remeket is megcsinálni.

Innen van, hogy újabb időben a fűthető méhesek létesítésén törik többen agyukat.

Hogy az eszme szép, az elvitázhatlan, ámde annak megvalósítása épen nem tartozik a könnyű dolgok közé, sőt talán örök időkig csak mint elmélet fog a felszinen lebegni.

Mindenekelőtt tekintetbe veendő a méhek természete. Még mindig igen távol állunk attól, hogy azt teljesen uraljuk és tetszésünk szerint megváltoztassuk.

Csekélységem szerint a méhek is igénylik a téli pihenést. Ez érvelésem mellett bizonyít az, hogy az anyaméh ős felé, ugy szeptemberben, a peterakást korlátozza és később — daczára, hogy az idő sokszor kellemesebb a nyárinál — azt végleg be is szüntetik. De mel-

lettem bizonyít az is, hogy a forró földőy alatt tenyésző méhek szintén szoktak pár hónapi nyugalmat tartani, holott, ott a miénkhez hasonló zord időjárás bekövetkezni nem szokott.

Hogy pedig a meleg ép oly káros a méheknek, mint a tulszigoru hideg, azt mutatja az a körülmény, hogy enyhe télen a tulerős családok, az általok kifejtett hőség következtében megfuladnak, ami a fűthető méhes mellett ugyancsak megtörténne

Ha aztán ennek ellenére csakis középszerű, a dédelgetésre rászorult törzseket tennők csak telelőbe, még ezeknél is számtalan baj származhatnék, melydk tavasszal, a törzsek gyengesége miatt ismétlődnének.

Fűtött méhesben levő családok röplyukát elzárni egyáltalában nem volna tanácsos, mert a hőség által mindig magasban levő méhek a juk körül csoportosulva, testvéreiktől a friss levegőt elzárnák és mngfulladnának.

Ellenben nyílt röplyuk mellett a kijövő méhek a téli hidegnek esnének áldozatul, mert lehetetlen volna precziz állandóan oly állapotban tartani a meløgséget, hogy a méheket kiszállásra ne ösztönöznø.

Mind az itt felezott aggályok még csak halvány képét mutatják az előre nem is látható ama sok kellemetlenségnek, mely a méhek életére veszélyes volna.

A dologhoz különben, csakis a tett kísérlet után lehetne tüzete-
sebben hozzászólni, várjuk tehát a kísérletek eredményét, addig pedig maradjunk a szokott betelelésnél.

Vidék.

A törpe vagy lapos fiasítás.

Szamosujvár, 1890. nov. 24.

A „M. Közlöny“ 21. számában, a törpe, vagy lapos here fiasításáról közlöttekkel kapcsolatosan értesitem a t. szerkesztø urat, hogy hasonló eset nálam több évben is előfordult.

A törpe vagy lapos herefiasítás csak fiatal anyáknál történik meg és csak az ősi bõnapokban.

1889. évben, junius 7-én gyékénykasomból készítettem egy múrajt; 15-én kifogtam a kasomból a felesleges anyákat, mert nem akartam, hogy rajozzon; 24-én petézett a fiatal anya: 27-én kivertem az egész családot és átlakoltam Dzierzon-kasba; e család nagyon haladt a munkával; julius 6-án észrevettem az anya petézését, de csak egy-egy koszoru alakban; 20-án már tömöttebb volt a fiasítás; aug. 2-án megvizsgálván kasomat és mit találok benne? A jó fiasítás közt apró herefiasítást. Megvizsgáltam az anyát, az friss volt, potróha

vékony, gyorsan futkosott. Kíváncsian néztem, hogy mi történik vele? Midőn már 14—15 naposak voltak a herék, a méhek észrevették, hogy herefiásítás és kihordták a heréket a jó fiásítás közül.

Figyelemmel vizsgálván tovább is az anyát, azt tapasztaltam, hogy petézett, de többé nem herét. Beteleltem a családot 890. évre és kiváló figyelemmel kísértem; az anya gyönyörű vastag és hosszú (31 mm. hosszú) lett s oly dusan petézett, hogy a család elsőrendűvé vált; csináltam belőle egy múrajt és a tömött, bepetézett lépekből benépesítettem két kasomat, elvettem tőle 38 kiló mézet, készítettem 12 darab bokszt. Hasonló eset fiatal anyák között az idén is fordult elő.

A fennebbiekből látható, hogy nem kell oly könnyen kimondani a bizonytalan anyára a halálos ítéletet; mert a termékeny, fiatal anyával megtörténik, hogy kevés herepetét is rak az ő gondatlansága, vagy sebessége miatt; mert a fiatal anya először nagyon keveset petézik, később mint tömöttebben, végre, a nagy petézés alkalmával fordul elő oly eset, hogy egész csomóban mennek el a tojások és emiatt, némely tojás a csomó között úgy megy el a termékenyítő hólyag mellett, hogy termékenyítő nedvet nem kap; ez esetben, a terméketlen petéből apró törpe here lesz, de azt a méh észreveszi, bekupolás után kihordja s megint rendben van a kas.

Sajnálom, hogy Szántó ur nem hagyta meg a kérdéses anyát 891-ik évre, hogy láttá volna az eredményét. Megjegyzem, hogy vannak ugyan terméketlen anyák, de azokat biztosan felösmérheti a méhész az idomtalan építményről. A Szántó ur eljárására megjegyzem még, hogy nem helyes, ha szélnek bocsátjuk az álnyás családot. Én leszoktam seperni a népet egy üres kasba és a méhesemtől elszállítom száz lépésnyire, ott leteszem sértetlenül és helyébe egy gyenge, néptelen kast teszek; két nap alatt minden munkásméh az eltávolított kas helyébe tett kasba megy és annak népességét szaporítja; harmadnap megvizsgálom a százlépésnyire tett kasomat, ekkor az álnyával együtt visszamaradt kevés méhet lekénezem; mert ha szélnek eresztem, az álnyaméh észreveszi a tömötten szálló méheket, ő is a tömeghez társul és behat a kaptárba, hol megkísérte hatalomra vergődni, a mi sokszor sikerül és a nép megöli a jó anyát.

Páll Domokos.

Vegyes közlemények.

— Kérelem. Felkérjük a tagsági díjjal hátralékosokat, hogy esedékes tagsági díjaikat szíveskedjenek mihamarább beküldeni Gebhardt Döme pénztárnokhoz, Kolozsvárt. Rendes tagsági díj egy évre 2 frt. Köri tagsági díj 1 forint. Ugy a rendes, mint a köri tagok, a „Méhészeti közlöny“-t és „Erdélyi gazdá“-t ingyen kapják. Köri tagsági díjkedvezményben részesülnek a községek, körjegyzők, tanítók és segédlelkészek, valamint a magyar méhészek egyesületének tagjai, minthogy viszont, az erdélyrészi méhészegylet tagjai is 1 frtért kapják a „Magyar méh“ című szaklapot.

— **Felhívás az udvarhelymegyei méhészkör tagjaihoz.** Sokra megy azok száma, kik a jelen, sőt még a mult évekre sem fizették be tagsági díjaikat. Az illetőket tehát egész tisztelettel hívom fel, hogy

hátralékaikat a méhészkör pénztárosához, t. Kovács Béla kép. tanár urhoz mielőbb befizetni siessenek, mert a hátralékosok névjegyzékét év végén a szaklapban közlésének végett az anyaegyletbe kell küldenem. Továbbá méhésztársaimat arról értesitem, hogy az anyaegylet által küldött Albu József-féle „Méhészeti Kalauz“ című füzetekből még mindig vannak nálam példányok, darabja 3 kr. A kik kicsiben az egész méhészeti tudományt birni óhajtják, siessenek annak megvételével, mert az új év elején ezekkel is be kell számolnom s azután nem lesznek oly közel és oly könnyen kaphatók. Sz.-Keresztur, 1890. nov. 36. Pálfi Lajos, igazg. alelnök.

— A „Méhészeti kalauz“ néhány száz példányát egyletünk több buzgó tagjánál helyeztük volt el, hogy megkönnyebbitsük e hasznos füzet terjesztését s hogy ekképen olcsóbban szerezhessék be méhésztársaink. A t. bizományosokat felkérjük, hogy ez év végéig, a megmaradt példányokat, valamint az eladottak árát mulhatlanul küldjék be Gebhardt Döme egyleti pénztárnokhoz, mert az addig be nem érkező példányok árai a bizományosok terhére fog iratni s a felhajtás iránti intézkedéseket pénztárnokunk meg fogja tenni. A „Méh. kalauz“ 1891. január 1-től fogva csak könyvtárusi uton lesz kapható,

— A **kaptárok** megrendelését sokan elkésve teszik meg. Ez az oka, hogy a helybeli fogház iparüzlete nem képes valamennyi megrendelést teljesíteni. Figyelmeztetjük egyletünk tagjait, hogy a kinek méhkaptárra van szüksége, megrendelésével ne késsek. A megrendelést egyleti tagok részére elnökségünk is készséggel közvetíti.

— A **méhszurás, mint gyógyszer.** A prágai „Med. Wochenschrift“ ajánlja a méhszurást gyógyszerül csuzos bajoknál. Különösen üdült csuzos bántalmaknál tapasztaltatott, hogy a méhszurás enyhítette a fájdalmakat.

A méhész-egyleti rendes tagsági díj 2 frt, köri tagsági díj 1 frt. A tagsági díjak Gebhardt Döme méhészegyleti pénztárnoknak küldendők Kolozsvárt. A tagsági díj fizetési kötelezettség 5 évig tart. (Alapszabály 4 §.)

Lapfelügyelő bizottság: Albu József, Csiki J. József, Gebhardt Döme, Szentgyörgyi Lajos, Wieder József.

Szerkesztésért felelős: **Bodor László.**

Nyomatott Gámán János örökösseinél.